

რეზიუმე

სახელი, გვარი - რამაზ შენგელია
დაბადების თარიღი - 1952 წლის 28 სექტემბერი
მოქალაქეობა - საქართველო
ოჯახური მდგომარეობა - დაოჯახებული
ბინის მისამართი - თბილისი, თამარაშვილის ქ.#1 ბ.38
ტელ: 599565660, 2235061
ელ-ფოსტა: r.shengelia@tsmu.edu
სამსახურის მისამართი - თბილისი, ვაჟა-ფშაველას 33
ტელ: 2542461

განათლება

- 1969 დაამთავრა საშუალო სკოლა წარჩინებით.
- 1975 დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის სამკურნალო ფაკულტეტი.
- 1975 დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ხელოვნების ფაკულტეტი (კინოდრამატურგიის სპეციალობით).
- 1976 გაიარა ინტერნატურა ქალაქის მე-2 საავადმყოფოში ქირურგის სპეციალობით.
- 1977 გაიარა თბილისის სახელმწიფო ექიმთა დახელოვნების ინსტიტუტის გულმკერდის ორგანოების გადაუდებელი ქირურგის ციკლი.
- 1978 გაიარა თბილისის სახელმწიფო ექიმთა დახელოვნების ინსტიტუტის აბდომინალური ქირურგისა და პროქტოლოგიის ციკლი.
- 1990 დაამთავრა მედიცინის ისტორიის უმაღლესი კურსები (მოსკოვი, სემაშკოს ინსტიტუტი).
- 1994 (05) "პროგრამა ორგანიზაციული განვითარებისათვის" - ბაზისური ეკონომიკა, მენეჯმენტის პრინციპები, მარკეტინგი. სან-ხოსეს უნივერსიტეტი (კალიფორნია, აშშ).
- 1994 (07) "პროგრამა ორგანიზაციული განვითარებისათვის" - ბიუჯეტის კონტროლი (I საფეხური). სან-ხოსეს უნივერსიტეტი (კალიფორნია, აშშ).
- 1995 "პროგრამა ორგანიზაციული განვითარებისათვის" - ბიუჯეტის კონტროლი (II საფეხური). სან-ხოსეს უნივერსიტეტი (კალიფორნია, აშშ).

სამეცნიერო ხარისხი /წოდება

პროფესორი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი

უცხო ენები/ ცოდნის დონე

ქართული	C2
რუსული	C1
ინგლისური	C1

შრომითი გამოცდილება

- 1976-78 ახალციხის რაიონული საავადმყოფოს ქირურგი .
- 1978-96 თბილისის ქირურგიის ს/კ ინსტიტუტის მეცნიერი მუშაკი, უფროსი მეცნიერი მუშაკი 1984 წლიდან.
- 1987-1994 საქართველოს სამედიცინო ავიასამსახურის ექიმი-კონსულტანტი.
- 1991-დან დღემდე მედიცინის ისტორიის და ბიოეთიკის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტში.
- 1996 კვლევითი მუშაობა მედიცინის ისტორიის Wellcome Institute - ში (ლონდონის კოლიჯ უნივერსიტეტი, დიდი ბრიტანეთი).
- 1992-97 ამერიკული ჰუმანიტარული კორპორაციის - ACTS International - მენეჯერი.
- 1999-2004 თსსუ ექსპერიმენტული და კლინიკური მედიცინის ს/კ ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილე სამეცნიერო დარგში.
- 1999-დღემდე ფარმაკოლოგიური ფირმა “Quanta-Medical Group” (საფრანგეთი) - ის გლობალური პროექტის მენეჯერის თანაშემწე:
- 2000-დღემდე მიხეილ შენგელიას სახელობის ქართული მედიცინის ისტორიის მუზეუმის დირექტორი.
- 2002-2005 ქართული სამედიცინო ენციკლოპედიის მთავარი სარედაქციო საბჭოს თავმჯდომარე.
- 2005 –2006 თსსუ სამკურნალო ფაკულტეტის დეკანი.
- 2006 - 2009 თსსუ გამომცემლობის მთავარი რედაქტორი.
- 2013-დღემდე საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის საქართველოს (კავკასიის) გენოფონდის შემსწავლელი კომისიის სწავლული მდივანი

სამეცნიერო ინტერესების სფერო

პოპულაციური გენეტიკა, არქეო გენეტიკა, სამედიცინო ანთროპოლოგია

საერთაშორისო კლინიკური კვლევები

Quanta Medical Group (France):

- 2004 – 2005 საერთაშორისო კლინიკური კვლევა Boilac01 - მენეჯერი
- 2005 – 2006 საერთაშორისო კლინიკური კვლევა Fabxer04 – მენეჯერი
- 2010 საერთაშორისო კლინიკური კვლევა IPR_Sigmo_09 (დაუსრ.) – მენეჯერი
- 2011 - 2012 საერთაშორისო კლინიკური კვლევა Exomega – მენეჯერი
- 2012 - 2013 საერთაშორისო კლინიკური კვლევა Trixera – მენეჯერი
- 2013 საერთაშორისო კლინიკური კვლევა Qui – Medica – მენეჯერი
- 2014 - 2015 საერთაშორისო კლინიკური კვლევა Quimed 13 – მენეჯერი
- 2017 საერთაშორისო კლინიკური კვლევა Cicastela - მენეჯერი
- 2017 -2018 საერთაშორისო კლინიკური კვლევა Naosrepair – მენეჯერი
- 2018 საერთაშორისო კლინიკური კვლევა Naoxeroz – მენეჯერი
- 2018 საერთაშორისო კლინიკური კვლევა Ustrapis – მენეჯერი
- 2018 საერთაშორისო კლინიკური კვლევა Intraspine – მენეჯერი

Euopharma:

2017 - 2018 საერთაშორისო კლინიკური კვლევა Anxiocalm - მენეჯერი

2017 - 2018 საერთაშორისო კლინიკური კვლევა MPS-CR-10 - მენეჯერი

სამეცნიერო აქტივობა

1984 მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატი

1995 საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მეცნიერების ისტორიის საბჭოს წევრი.

1996–2012 მედიცინის ისტორიის საერთაშორისო საზოგადოების (ISHM) აღმასრულებელი საბჭოს და ბიუროს წევრი, მრჩეველი.

1997 მეცნიერებათა დოქტორი.

1998 მეცნიერების ისტორიის საქართველოს საზოგადოების ვიცე-პრეზიდენტი.

2003 საქართველოს პროფილაქტიკური მედიცინის მეცნიერებათა აკადემიის წევრი.

2003 საქართველოს მედიცინის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი.

2005 ვაშინგტონის მეცნიერებათა აკადემიის წევრი.

2012 მედიცინის ისტორიის საერთაშორისო საზოგადოების (ISHM) ვიცე-პრეზიდენტი

2014 მედიცინის ისტორიის საერთაშორისო საზოგადოების (ISHM) 44-ე კონგრესის პრეზიდენტი

2014 საქართველოს წარმომადგენელი მეცნიერებათა აკადემიების საერთაშორისო ასოციაციაში (IAAS)

2015 ევროპის ხელოვნებისა და მეცნიერების აკადემიის წევრი

წიგნებისა და კრებულების რედაქტორობა

1997 „უსწორო კარაბადინი“, მე-10 საუკუნის ქართული სამედიცინო ხელნაწერის აკადემიური გამოცემა

1998 „უსწორო კარაბადინის“ 1000 წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო კონფერენციის მასალები.

1999 – 2013 ბუკლეტების სერია (12 წიგნი): პირადი ჰიგიენა და კოსმეტოლოგია (ავტორი: ლეილა ხიდაშელი).

1999 „ქრისტიანობა და მედიცინა“, სამეცნიერო კონფერენციის მასალები.

2000 „ქრისტიანობა და მედიცინა“, ბედიის მონასტრის 1000 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენციის მასალები.

2003 „ბაგრატიონების სამეცნიერო და კულტურული მემკვიდრეობა“. შრომათა კრებული.

2006 „ტრადიციული მედიცინა და დიეტოლოგია – გზა კავკასიური დღევანდელი მემკვიდრეობისკენ“. თეზისების კრებული.

2010 „საიდუმლო ნიშნები (კრიპტები) აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთში“ (ავტორი გ.გიგაური). თბილისი.

2010 „მაშველები სამთო ტურისტულ მარშრუტებზე (ავტორები: გ.ქართველიშვილი, რ.ჩანტლაძე). თბილისი

2014 ISHM-ის 44-ე კონგრესის მასალები

- 2014 „ანთროპოლოგია“ (ავტორი ლ.ბითაძე). თბილისი.
 2018 “ქართულ სამედიცინო ხელნაწერთა კატალოგი” - მთავარი რედაქტორი

სამეცნიერო ღონისძიებების ორგანიზება

- 1992 ახალგაზრდა მეცნიერთა კონფერენცია „ქრისტიანობა და მედიცინა“, თსსუ
 1998 „უსწორო კარაბადინის“ 1000 წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო კონფერენცია, თბილისი, თსსუ
 1999 „ქრისტიანობა და მედიცინა“, სამეცნიერო კონფერენცია.
 2000 „ქრისტიანობა და მედიცინა“, ბედიის მონასტრის 1000 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენცია.
 2006 „ტრადიციული მედიცინა და დიეტოლოგია – გზა კავკასიური დღეგრძელობისკენ“, საერთაშორისო კონფერენცია, თსსუ და ვაშინგტონის მეცნიერებათა აკადემია.
 2014 ISHM-ის 44-ე კონგრესის პრეზიდენტი, თბილისი.

სულ: 200 –ზე მეტი სამეცნიერო და 100-ზე მეტი სამეცნიერო - პოპულარული ნაშრომი. აქედან 14 მონოგრაფია და სახელმძღვანელო, გამოქვეყნებული აქვს მოთხრობების კრებულები და რომანი არის საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრი

12 სადისერტაციო თემის ხელმძღვანელი

საგრანტო პროექტებში მონაწილეობა

- 1996 ქართული ტრადიციული მედიცინა: მონაცემთა ბაზა და ანლიზი. დონორი: საქართველოს ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო. ხელმძღვანელი.
 2000 ფასილიტატორი – პრევენციის ხელშემწყობი პირველადი ჯანდაცვის სისტემაში. დონორი: ფონდი „ღია საზოგადოება – საქართველო“. მონაწილე.
 2001 ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული კვლევის მონიტორინგი საქართველოში. დონორი: CINDI. მონაწილე.
 2002 ორსულთა პათოლოგიების (ანემია, ტოქსიკოზი) პროფილაქტიკის მიზნით კვების დანამატი პროდუქტების შექმნის მეცნიერული საფუძვლების მომზადებისა და დამზადების ტექნოლოგიების შემუშავება. დონორი: თსსუ. ხელმძღვანელი.
 2002–2003 ექიმთა ასოციაცია – FCTC- ის (Framework Convention of Tobacco Control) მხარდასაჭერად. დონორი: CINDI. მონაწილე.
 2002–2003 არაგადამდებ დაავადებათა პრევენციისა და კონტროლის პოლიტიკის შეფასება. დონორი: CINDI. მონაწილე.
 2003 ორსულთა ორგანიზმზე ადგილობრივი ბუნებრივი რესურსებისგან შექმნილი საკვები დანამატის „პრენატის“ ბიოლოგიური აქტივობის კვლევა. დონორი: თსსუ. ხელმძღვანელი.

- 2003 მოძრავი ფოტოგამოფენა: ქართული მედიცინის წარსული, აწმყო, მომავალი. დონორი: საქართველოს ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო. ხელმძღვანელი
- 2003–2004 ჯანმრთელობის მონიტორინგის კვლევა CINDI-ის საქართველოს სადემონსტრაციო არეში. დონორი: CINDI. მონაწილე.
- 2004 საქართველოს ენდემური ბუნებრივი რესურსებისგან შექმნილი საკვები დანამატი პროდუქტების მოქმედების შესწავლა ალოქსანით მოდელირებული დიაბეტის დროს. დონორი: თსსუ. ხელმძღვანელი.
- 2004 ქართული სამედიცინო ენციკლოპედიის (ქსე) სიტყვანისა და რეგლამენტის შემუშავება. დონორი: თსსუ. ხელმძღვანელი.
- 2004–2007 სიცოცხლის გახანგრძლივება და მისი ხარისხის გაუმჯობესება კავკასიური დღეგრძელობისა და ქართული ტრადიციული მედიცინის საფუძველზე (G-895). დონორი: ISTC. მენეჯერი.
- 2006–2007 კვებასთან დაკავშირებული მეთოდური გაიდლაინების დისემინაციური პაკეტის შემუშავება. დონორი: CINDI. მონაწილე.
- 2011-2013 რძის ოლიგოსაქარიდებზე შერჩევითად მზარდი პრობიოტიკების გამოყოფა და დახასიათება (P-509). დონორი: STCU. მონაწილე.

სარედაქციო აქტივობები

- 1988 –1991 "საქართველოს ექიმთა ასოციაციის მოამბე"-ს პასუხისმგებელი რედაქტორი.
- 1992 – 1997 საერთაშორისო ბიულეტენ "Friends of Georgia"-ს მთავარი რედაქტორი

სარედაქციო კოლეგიების წევრობა:

- "Heighpubs Journal of Biology and Medicine" (აშშ)
- "The Ancient Medicine" (აშშ);
- "Asclepios" (ბულგარეთი);
- „Georgian Medical News" (საქართველო)
- "The Annals of Tbilisi State Medical University" (Georgia).
- "კარდიოლოგია და შინაგანი მედიცინა" (საქართველო);
- "თანამედროვე მედიცინა" (საქართველო);
- "ფენომენი" (საქართველო);
- "საქართველოს სამედიცინო ჟურნალი" (საქართველო).

სამეცნიერო ექსპედიციები

- 1960 წლიდან - მონაწილეობა საქართველოს ხალხური მედიცინისა და სამედიცინო ეთნოლოგიის შესწავლის მიზნით მოწყობილ ექსპედიციებში
- 2012 - პენსილვანიის უნივერსიტეტის (აშშ) ექსპედიცია სვანეთის მოსახლეობის პოპულაციური გენეტიკური კვლევის მიზნით. ექსპედიციის ხელმძღვანელი
- 2016 - პენსილვანიის უნივერსიტეტის (აშშ) ექსპედიცია სამეგრელოს მოსახლეობის პოპულაციური გენეტიკური კვლევის მიზნით. ექსპედიციის ხელმძღვანელი

ექსპერტიზა

- 2004 –დან დღემდე UNESCO–ს ექსპერტი ბიოეთიკაში
2006–დან დღემდე IBF საერთაშორისო ქონსალთინგის ექსპერტი

სპორტული და სამაშველო აქტივობები

- 1972 სსრკ ალპინისტისა და სამთო მაშველის წოდება.
1977-82 საქართველოს მთამსვლელთა ნაკრები გუნდის წევრი.
1977 სსრკ სპორტკომიტეტის საპატიო მედალი უნიკალური ქირურგიული ოპერაციისთვის, ზ.დ.– დან 4000 მ სიმაღლეზე, პამირში.
სამაშველო გუნდში:
1984 სვანეთი. ზვავი და წყალდიდობა.
1988 სპიტაკი (სომხეთი). მიწისძვრა
1990 რაჭა. მიწისძვრა
1990 ირანი. მიწისძვრა. ჯილდო ირანის მთავრობისაგან.

ჯილდოები

- 1998 – ალაფაზრის მედალი (ტუნისი).
1999 – მედალი და დიპლომი: "XX საუკუნის გამოჩენილი ადამიანები" (IBC კემბრიჯი, ინგლისი).
2004 - სენაკის (საქართველო) საპატიო მოქალაქე
2006 – მარი კიურის სახელობის საპატიო მედალი.
2011 – გიორგი ათონელის სახელობის მედალი.
2013 – ზაზა ფანასკერტელის სახელობის სამეცნიერო პრემია (საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია).
2015 - პაულ სტრადინშის სახელობის პრემია (ლატვია)
2015 - საუკეთესო ნაშრომისათვის მეცნიერების ისტორიაში (საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია).

ბოლო წლების ძირითადი პუბლიკაციების სია

1. ბიოარქეოლოგია - მომავლის მეცნიერება, რომელიც წარსულში იწყება. სამეცნიერო კონფერენციის "ქრისტიანობა და მედიცინა" მასალები, მიძღვნილი ბედიის მონასტრის 1000 წლისთავისადმი. თბილისი, 2000.
2. Turkish (OTTOMAN) Medical Manuscripts Preserved in the Archives in Georgia 39th Congress of the History of Medicine ((ISHM), Istanbul – Turkey, 2002.
3. Turkish Medical Terms in Georgian Medical Manuscripts 39th Congress of ISHM, Istanbul – Turkey, 2002.
4. ქართულ სამეფო კარის სამედიცინო ტრადიციები. წიგნი: „ბაგრატიონების სამედიცინო და კულტურული მემკვიდრეობა“, თბილისი. 2003.
5. Еще раз о тибетской медицине. История науки и техники #11 Москва.. 2003.
6. Ионметрия в Медицине: состояние, перспективы”, GEN, #1, Тбилиси, 2004.

7. Aspects of Ageing in Georgian Traditional Medicine. Georgian Medical News #12 (129), 2005.
8. История Медицины и Религии Древнего Востока. Монография. Тбилиси. 2005
9. История Медицины и Религии Древней Греции и Рима. Монография. Тбилиси. 2005
10. ქვაკუთხედი ანუ „ქართლის ცხოვრების“ მისტერიები. მონოგრაფია. 376 გვ., თბილისი. 2009
11. Caucasian Longevity and Georgian Traditional Medicine. Monograph, "Engadi", Tbilisi, 2010
12. ქართული კრიპტები და მისი შესწავლის გზები. წიგნში: `საიდუმლო ნიშნები (კრიპტები) აღმოსავლეთ საქართველოში`, 2010
13. Nutrition Aspects of Aging: Tradition and Present Status. Annual Meeting of the Japan Society for lactic Acid Bacteria". Sendai, Japan, 2010.
14. Bioarcheological Research in Georgia: Steps, Peculiarities, Directions. VI meeting of ISHM, Barcelona, 2011
15. Bioarcheological Research Development in Georgia: Steps, Peculiarities, Directions GMN, #10 (211), October, 2012
16. მედიცინის ისტორია და ზოგადი თეორია I-II წიგნი, მონოგრაფია, ენგადი, თბილისი, 2012
17. Georgian Traditional Medicine: Resource for Advanced Biotechnology. BIOPARTNERS networking session at conference EuroFoodChem XVII Istanbul. Turkey, 2013
18. Historical Aspects of Medical Anthropology in Georgia Monograph., Tbilisi., 2014
19. მზისა და ნაყოფიერების კულტი ქართულ ყოფასა და ტოპონიმში მონოგრაფია, თბილისი, 2014
20. კულტურა და ცივილიზაცია: ისტორიული პარადიგმები მონოგრაფია, თბილისი, 2014
21. Svans on the Anthropological Map of the Caucasus International Scientific Conference "Caucasian Civilization: Interdisciplinary research", Mestia, Georgia, 2015
22. Genetic Diversity and Population History in Svaneti, Northwestern Georgia. International Scientific Conference "Caucasian Civilization: Interdisciplinary Research", Mestia, Georgia, 2015
23. ქართული მეცნიერების ფესვები მონოგრაფია. 2015, თბილისი
24. პოპულაციური გენეტიკური კვლევების თავისებურებები საქართველოში საერთაშორისო ქართველოლოგიური კონგრესის მასალები, თბილისი, 2015
25. Colchis - Iberian Medicine or Cura Mediana. Vesalius. Vol. XXII, # 2 Supplement. 7-13; 2016.
26. ხორბალი და ქართული ტრადიციული მედიცინა. ქართულ-ამერიკული უნივერსიტეტი (GAU), თბილისის მეცნიერებისა და ინოვაციების საერთაშორისო ფესტივალი „ენა და კულტურა“, გვ. 172–183; 2016.

27. Efficacy and safety of chlorhexidine-lidocaine vs. placebo in adult patients with acute pharyngitis. *Jacobs Journal of Otolaryngology*, 2016, 2(1): 026.
28. Ethical Dimensions of Population Genetic Research in the Caucasus. *Heighpubs J Biol Med*. 2017; 1: 009-015.
29. Ancient lineages. Reconstructing the Genetic History of Svaneti, northwest Georgia. *PenMuseum. Expedition Volume 59, Number 1*, 2017: 10-17
30. ქართული სამედიცინო ხელნაწერები: ისტორია და თავისებურებები. ქართული სამედიცინო ხელნაწერების კატალოგი. 7-34. თბილისი, 2017.
31. Georgian Medical manuscripts: History and peculiarities. International Conference: “Medical Traditions in the Byzantium and around”. Munich. 11 p. 2017 .
32. Mental Health and Religion (Based on the data of Tbilisi population). *Georgian Medical News*. #10 (271), October :76-86. 2017.
33. Parallels of Unani and Georgian Medicine. *Materials of 9th Meeting of ISHM. Beijing (China), September 6-11: 123-125. 2017*
34. ხევის ეთნომედიცინის ასპექტები. მუზეუმების საერთაშორისო დღისადმი მიძღვნილი IV სამეცნიერო კონფერენცია. თბილისი. წიგნი: მუზეუმი და კულტურული მემკვიდრეობა. ტ. IV: 247-257. 2017.
35. Comparative Y-chromosome research in East Georgia Population. *Moambe, Journal of Georgian National Academy of Sciences*. Vol. XI,# 4:119-125. 2017.
36. Ancient DNA research – most important part of Multi-disciplinary research. International workshop: Interdisciplinary Study of Hereti (South – East Georgia). 2017., October 5-12, Dedoflistskaro, Tbilisi.: 56-83. 2017.
37. Genetic diversity in Svaneti and its implications for the human settlement of the Highland Caucasus. *Am J Phys Anthropol*. 164:837–852; 2017.
38. Methodology Review: Mental Health and Religion (The Example of Tbilisi population), *Georgian Medical News*, #10 (283), 2018
39. Medea and Argonautics: Medicine, Pharmacy, Toxicology. *Papers of Anthropology*, XXVII/1, pp. 55-63, Tartu (Estonia), 2018.
40. The Science, Religion and Culture of Georgia. A Concise and Illustrated History. (Caucasus Region Political, Economic and Security Issues). Nova Science Publishers, Inc. New York. 125 p. 2018.
41. Population Genetic Studies in Georgia: Recent Results and Perspectives. *Materials of 46th Congress of the ISHM, Lisbon, Portugal, 2018.*